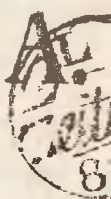

GAZETA LWOWSKA

We Wtorek dnia 17. Stycznia 1815.

Wiadomości krajowe.

Z Wiednia d. 9. Stycznia. — N. Cesarz i Król, mianował polnego Marszałka swojego, Hrabiego Wracława Colloredo, Pułkownikiem C. K. gwardyi trabantów i straży dworskiej, w miejsce zmarłego Xięcia de Ligne.

N. Pan mianował swojego aktualnego tajnego Radcę i Przewodniczącego Lwowskiego Sądu szlacheckiego, Urzędnika Rotmiana, przez wzgląd na jego wieloletnie w różnych kategoriach służby i chwalebniejsze usługi i położone w Menatgach zastugi, Prezesem Wiedeńskiego Sądu apelacyjnego.

Kanonik Samaritani, Deputowany Włoskiego miasta Commachio, miał u N. Pana prywatną audyencyę, na której J. C. K. Mość raczył mu oświadczyć ukontentowanie swoje z zachowania się miasta Commachio w upłynioném wojnie.

Lekarz dworski N. Króla Pruskiego i Chirurg jeneralny Doktor Wiebel, otrzymał od N. Pana mały Krzyż Ces. Austr. orderu S. Leopolda, a to za względne pielęgnowanie chorych i ranionych Austriackich żołnierzy.

Gazeta Pragska zawiera następujący list z Wiednia pod d. 3. Stycznia: „Wiadomość o zawartym między Anglią i Ameryką pokoiu, wzbudziła w Publiczności wielką radość, ponieważ sądzą, że ten wypadek będzie mieć pomyślny wpływ na sprawy Kongressu Wiedeńskiego. Z ukończenia tej wojny i dla tego jeszcze cieszyć się należy, że dalszy ciąg oneyże, mógłby się być stać łatwo żagwią, z której zazdrość drugich Narodów rozniecałaby była

iskry. Wiemy z doświadczenia, iak wiele uczwał zwlekanych bywa przez zmianę szczęścia wojennego. Bodaj się nam więc święcił Kongres Gandawski! Niechay Bóg błogosławi tych Mężów, którzy na nim słowo zgody wyrzekli! Oby się ono wkrótce w stolicy Cesarskiej obiko. — Przemysłowi ludów Austriackich stworzy się przez to nowa droga. Czeskie fabryki szkła, Styryjskie rudy żelazne, Idryjskie kopalnie żywego srebra, będą mieć znowu wkrótce zwoie targowisko z tamtęj strony Atlantyckiego Oceanu, a хорзисі, które dla Monarchii naszej przez te nowe rozszerzenie się czynnego handlu naszego i przez powiększony obieg kruszcowych pieniędzy wynikną, mogą łatwo stać się znakomitszemi, aniżeli w pierwszėj chwili mniemano. Dla tego też, od czasu zawarcia Paryzkiego pokoju, nie sprawiła żadna wiadomość tak wielkiego ukontentowania w świecie kupieckim, iak ten wypadek Gandawskiego Kongressu.“

„Na uczcie i balu dworskim w dzień Nowego Roku, nie było N. Cesarza naszego. Będąc bowiem N. Pan czynnym w czasie pożaru w pałacu Razumowskiego, wystawił się przez 6 godzin na ostre powietrze i zaziębił się przez to. J. C. K. Mość iadł zatem w dzień Nowego Roku osobno z N. Cesarzową Maryą Ludwiką.“

Wiadomości zagraniczne.

Wielka Brytania.

Korrespondent Hamburski wyiał następujący artykuł z Gazet Londyńskich pod d. 27. Grudnia roku zeszłego:

Rząd nasz odebrał wiadomość o zawar-

tym w dniu 24tym b. m. między Anglią i Ameryką traktacie pokoju. Lord Liverpool Minister, udał się z nim razą do Xięcia Rejenta. P. Bathurst Minister, uwiaśomił o tem zaraz urzędownie Lorda Majora. — Xiążę Rejent zatwierdził dnia dzisiejszego o godz. 3ciej po południu ten traktat; wysłano zaraz depesze z tą wiadomością przez Portsmouth do Ameryki. Spory graniczne między Ameryką i Anglią będą przez osobnych Kommissarzy załatwione. Traktat ten nie zawiera żadnych warunków dotyczących się praw morskich, lub wynagrodzenia Amerykanów.

Lord Castlereagh powróci jeszcze przed otwarciem Parlamentu (które, jak wiadomo, dnia 9 Lutego nastąpi) do Londynu. Lord Clancarty zostanie się w Wiedniu.

F r a n c y a.

Ministerium wojny wydało następujący rozkaz dzienny:

„W chwili, w której Francya pod prąwch Właczów swoich i do dawnych swych granic powróciła, zmniejszyło się woysko, jakby samo przez się, w należytych stosunkach. Ci konspiracyoniści, którzy gwałtem zgromadzeni, lub pod chorągwiami zatrzymani byli, powrócili do domów swoich. Przytłumienie tak naturalnego uczucia nie byłoby podówczas sprawiedliwem; jednakże byłoby to równie niesprawiedliwością, gdyby się nie starano nadać teraz temu uczuciu należytego kierunku. Woysko, zwrócone na mierną stopę wojenną, musi zatrzymać pod chorągwiami swoimi tych, którym los miejsce tam wskazał, i którzy przez swoją fizyczną zdolność na niem stać mogą; lecz ci, którym słaba konstytucya nie pozwala znosić trudów wojskowego życia, i którzy do utrzymania rodzin swoich niezbędnie są potrzebnymi, muszą być odprawieni. W tym względzie ma ten, który się pod chorągwiami pozostał, i ten, co do domu swojego powrócił, równe prawo do sprawiedliwości. Rozpoznanie niezdatnych do służby ludzi odbyło się już w woysku, i dano już przeszło 106,000 dymisji. Ci, którzy się dawniej poženili i do domów swoich powrócili, otrzymają także zupełną dymisję. Skoro powołani nazad żołnierze przybędą do korpusów swoich, a woysko dla stopy pokoju uzupełnionem zostanie, rozpoznane będą należycie słuszne prawa każdego, czy ón teraz w służbie, lub też

z dymisją w domu zostaje. Wszyscy, znajdujący się w woysku, iako też w Departamentach, otrzymają dymisję, skoro do niej prawo mieć będą. Zamiarem jest N. Pana, aby co rok tyle żołnierzy odprawiano, ile się nowych dla uzupełnienia woyska zaciągnie. Zasada ta będzie ściśle zachowana. Chce prócz tego Król, aby od czasu, gdy korpusy zupełną będą mieć liczbę, dawano zaraz dymisję, a to w stosunku liczby zaciągających się dobrowolnie do woyska ludzi, i przedsięwzięcie przyzwoite środki do wspierania wojskowych werbunków. W tój myśli, z wyraźnego rozkazu Króla i według wskazanych przez niego samego zasad, rozważa teraz Rada wojenna ważny przedmiot względem rodzaju werbunków. Te pobudki powinnyby już same przez się zgromadzić pod chorągwiami tych wszystkich, którzy są powołani, chociażby ich nawet uczucie obowiązku do nich nie wzywało. Na drodze honoru mogą oni tych kar uniknąć, które nieposłuszeństwo ciągnie za sobą. Na miejscu honoru znajdują sprawiedliwość, która się im przynależy.“

W Paryżu d. 26. Grudnia 1814.

Minister, wojenny Sekretarz Stanu:
Marszałek, Xiążę Dalmacyi.

Ministerium Xięcia Dalmacyi okazuje czynność i zamiłowanie porządku. Zaszła w niem nie jedna zmiana co do osób. Do Departamentu wojennego przyszło kilku nowych Urzędników na miejsce dawnych. W wyższej Administracyi wojskowej zaszły już także różne odmiany, i spodziewaia się ich więcej. Oddalenie Jen. Duponta i powierzenie Ministerium jego Xięciu Dalmacyi, zrobiło Królowi wiele przyjaciół w woysku i zaspokoilo niejednego malkontenta. Kilkunastu Officerów sztabowych, umieszczonych dawniej w Sztabie jeneralnym woyska, które przeciwko Hiszpanii działało, przyydzie teraz do ministerjalnego Departamentu. Pomiędzy Ordonatorami w dywizjach wojskowych, okazuje się także nie jedna zmiana. Nowi Gubernatorowie wojskowi życzą sobie naturalnie na najcelniejszych stopniach wojskowych, tudzież na urzędach w administracyi wojennéj Powiatów swoich widzieć takich ludzi, których dotychczas w podwładnych swoich woyskach zafiansem swem zaszczycali. Spetniaia się po największej części ich życzenia, a tak umieszczeni będą w krótkce w dywizjach wojsko-

wych najcelniejsi Officerowie i Administratorowie woieni, którzy się dawniej w wojsku zalecili. Wreszcie godną uwagi jest rzeczą, iż na wszystkich urzędach zależących od Departamentu wojennego, nie umieszczają ani jednego człowieka, należącego do ścisłej partii rojalistów, co się wielkiej części Publiczności podoba. W innych ministerjalnych Departamentach zdają się także odstępować zwolna od normy, iakię się przed ósmą miesiącami przy mianowaniu Urzędników trzymano, gdyż umieszczają osoby, które w ostatnich zotu latach piastowały już publiczne urzędy. Mówią, że sam Król wyrażnie nastawał na to, i że stara się, bardzo iak kiedy, wszystkie partye w jedną połączyć.

Na mocy rozporządzenia Królewskiego, wydanego d. 23. Grudnia r. z., utworzoną została w Saumur dla jazdy Francuskiej szkoła jezdna, gdzie każdy pułk posłać musi na naukę kilku Officerów i Podofficerów, którzy potem uczyć będą w swych pułkach jeźdźstwa na koniu.

S. D o m i n g o.

Podczas, gdy we Francyi układają plany i karmią się nadzieją przywiedzenia znowu do dawnego poddaństwa téj ważnéj osady, pokazując się na téj wyspie duch, zdający się wszystkie nadzieie Francyi w niwecz obracać. Mówią od niejakiego czasu z wielką pewnością o uchwałach, które Xiążę Murzyński, nazywający się Królem Haity, wydał względem obrony osiągnionej niepodległości Państwa zwoiego. Wyspa S. Domingo podzieloną jest jednak na dwie Państwa. W największej części byłéj Francuskiej osady, panuje iako Naczelnik Mulat Pethion nad tamtejszymi Mulatami. Został on od kilku lat z Królem Haityckim w wojnie, prowadzonéj o nieograniczone panowanie nad całą wyspą. Czyli, i iak się oba ci Władcy od tego czasu pogodzili, nie wiadomo dotychczas. Nie wiadomo również, iakie myśli i zamiary ma Pethion względem Francyi. Możemy się jednakże niezabawem spodziewać pewnych objaśnień w téj, dla Francyi i Europy ważnéj okoliczności.

Dziennik jeden Angielski nazywa ostatnią odezwę Króla Haityckiego dziełem, wprawniacém w zadumienie i tych wszystkich, których fałszywe wiadomości osadników Francuzkich dotychczas uwodziły. Odezwa ta nie jest

robotą barbarzyńców, lecz pismem, ułożoném w tonie, któryby nawet Dyplomatykowi Europejskiemu zaszczyt przynosił. Przytaczają tam *facta* i powody, któreby najsłodsze pióro z trudnością zbić mogło. Król Murzynów usprawiedliwia przed Trybunałem Narodów prawą ważność niepodległości Haity, i potrzeba mu przy otwartém i nieuprzedzoném sądzeniu przyznać, że to nie łatwo iasniey i dzielniey dowiedzionem być może, iak w owéj odezwie. Przeszło 150 lat trzymano Przodków teraźniejszego ludu Haity w stanie domowej niewoli; nie mieli oni żadnego moralnego bytu, a obchodzono się z nimi, iak z towarem. Takie więc prawo, któreby ich przedmiotem własności zrobieć, a jednak obowiązki wkładać na nich chciało, musiałoby być niesłuszne i sprzeczne. Nie ma jednakże o tém najmniejszy wzmianki w owéj odezwie, ani też krzyku na ucierpianą niewolę. Przedstawia ona prosto *facta* i przydać z dostojnością: „Surową jest wola naszą pominąć owe czasy zakale i hanby.“ W rzeczy saméj (pisze dalej Redaktor Angielski) nie może być pierwéj mowa o powinności Poddanych lub niepodległości, póki wolność cywila owych połączonych ludzi, pragnących b. d. t. r. a. uznany mi za Naród, nie zaczęła się; stało się to na mocy prawa Francuskiego w Lutym 1794go, które wszystkich mieszkańców osad wolnymi ludźmi uznało. O politycznéj skodliwości takowego prawa nie może tu być pytanie; dosyć, że wydała je konstytucyjna Władza, która dotychczas nie jest zaprzeczoną, ponieważ mają prawną ważność ustawy owejże, które ona właśnie w owym czasie wydała, a które bez nowéj rewolucyi zniesionemi być nie mogą. Od tego czasu stali się mieszkańcy Haity, i wszyscy po wyjściu tego prawa na téj wyspie zrodzeni, wolnymi ludźmi.

N i e m c y.

Gazeta powszechna zawiera co następuje:

Xiążęta i Hrabowie, którzy przez Ligę Reńską utracili udziałność, podali Kongressowi Wiedeńskiemu przez Pełnomocnika swojego takową Notę:

„Domu Xiążąt i Hrabów dawnéj Rzeszy dowiedzieli się o przełożeniach, iakie nie które Stany Rzeszy, a Członki byłéj Ligi Reńskiej, podały Kongressowi d. 16. Listopada. Ile te przełożenia mają za cel wynu-

rzenie nadziei i życzenia względem powszech-
 néy Niemiec szczęśliwości, tudzież złożenie
 hołdu wdzięczności i uszanowania Ojczyźnie
 dzieliom Ojczyzny, w tém Xiążęta i Hra-
 biowie, którzy utracili udzielnosć, uprzedzili
 rzeczono Stany Ligi Reńskiej, a chęci, iakie
 w każdéy okoliczności okazali, ręczą za ich
 szczerość. Ale jeżeli, iak widać, rzeczono
 przełożenia mają za cel domaganie się osob-
 nych przywilejów, Pełnomocnik Xiążąt i
 Hrabów, którzy postradali udzielnosć, ma
 sobie zalecono wyrażnie, a co dla niego jest
 świętą powinnością, aby uczynił pokornie u-
 wagę, iż wszelkie pobudki, na których się
 też przywileje zasadzać mogą, są względem
 nich bardziej jeszcze niezaprzeczonemi; bo w
 artykule 6tym traktatu Paryżskiego nie wspo-
 miano o Członkach Ligi Reńskiej, iako już
 wtedy zniesionéy przez zwycięstwa, któremi
 Opatrzność udzieliła oręż Sprzymierzonych,
 tudzież przez następne, a uroczyste zrzeczenie
 się iéy Członków; ale wspomniano w pow-
 szechności o Kraiach Niemieckich. Między
 niemi zaś są takie, które piérwéy stały się
 ofiarami Ligi Reńskiej, a których ludność
 nierównie większa od ludności kilku z tych,
 co podczas panowania gwałtu były szczęśliw-
 szemi pod względami politycznemi. A że ogó-
 łna ludność Kraiów, ale wspomniano w pow-
 szechności, przeszło milion dusz wynosi, przeto
 nie można im zaprzeczyć prawa, iakie mają
 do reprezentacyi politycznéy. Xiążęta i Hra-
 biowie, których imieniem mówi Pełnomocnik,
 mogą także odwołać się do również niezap-
 rzeczonych ich praw pod względem dawno-
 ści i świętności ich Domów. Lecz powszechne
 przepisy prawa Narodów nastroczają im
 gruntowniejsze pobudki spokojności; bo
 wypływa ztąd widocznie, że umowy nie
 mogą być zawierane z ubliżeniem trzeciemu,
 którego przy ich zawieraniu nie wysłuchano,
 i który na nie nie zezwolił. W téy to zapewne
 myśli wielkie Mocarstwa sprzymierzone stu-
 sownie i mądrze dodały: dla dobra Nie-
 miec, w przystąpieniach ich do umów w
 Frankfórcie zawartych. Jeżeli dawni
 Xiążęta Ligi Reńskiej, którzy panowali nad
 częścią ich współstanów na mocy jedynie i
 dla utwierdzenia téż Ligi, chcą w brew
 sprawiedliwym i wspaniałomyślnym wido-
 kom Sprzymierzonych, a z uszczerbkiem tych,
 w których imieniu ta Nota podana, dawać
 inne niesłuszne znaczenie wyż wspomnianym
 umowom, tedy ci mają się za obowiązanych
 ich Poddanym i Następcóm podać przez Peł-
 nomocnika uroczyste przeciw temu krokowi

oświadczenie. Z resztą, iako ciż Xiążęta i
 Hrabowie wśród nayprzykrzejszych nawet
 doświadczeń okazali niezrzucone zaufanie
 w Oswobodzicieli Niemiec, tak też zlecili
 Pełnomocnikowi swojemu, aby ponowił za-
 pewnienie o ich uczuciach względnie zapro-
 wadzenia Konstytucyi, zdolnéy uszczęśliwić
 Niemcy, a któraby był podporą Naczelnik
 z władzą konstytucyjną. Tak więc w przy-
 padku tylko, gdyby byłym Członkóm Ligi
 Reńskiej nadano prawo należenia do obrad
 nad tą Konstytucyą, Xiążęta i Hrabowie,
 w których imieniu podaje się ta Nota, tuszą
 sobie słusznie, że im toż prawo odmówioném
 nie będzie. Tchnący jednakowem zawsze
 uczuciami ku Ojczyźnie Niemieckéy, nie o-
 mieszkają przychylić się do wszelkich propo-
 zycyi, zmierzających do działania iéy do-
 bra, będącego celem ich życzeń. Z tego po-
 wodu Pełnomocnik podający tę Notę, poważa
 się zanieść jeszcze prośbę, której przedmiot
 niemiecy jest ważnym dla wielkiego celu w
 powszechności, iak dla wszystkich interes-
 sowanych w szczególności, to jest, aby na-
 dano niezwłocznie moc wykonawczą uchwa-
 łóm, iakie względem Konstytucyi Niemieckéy
 zapadną, i żeby tym sposobem położono ko-
 niec niniejszemu bezkrólewiu, równie szko-
 dliwemu dobru Niemiec, iak niebezpiecznemu
 dla ich spokojności. Przyłączają do téy
 prośby słusne żądanie ustanowienia naywyż-
 szego Trybunału dla Niemiec, bo ón tylko
 zdota zapewnić wolność, porządek i wew-
 nętrzną spokojność Niemiec. Nareszcie, wszy-
 scy szczerze pragną, aby ogólna Konstytu-
 cyja zapewniła ludowi Niemieckiemu Konsty-
 tucye różnych Kraiów Niemieckich w sposób
 trwały, i zastaniający ie od szkodliwego
 wpływu. Xiążęta i Hrabowie, w których
 imieniu ta nota podana, poczytują sobie za
 obowiązek wprowadzić do swoich Kraiów
 Konstytucye. Takie są ich żądania, o których
 łaskawém przyjęciu nie wątpią.

Elektor Heski nakazał, ażeby w Pań-
 stwach jego przywrócona była Konstytucya,
 która w roku 1806ym bowiązywała we wzglę-
 dzie szlacheckich i gruntowych podatków i
 poborów. Instytutu miłosierdzia wolnemi na-
 dal będą od tychże podatków, a to tém
 bardziej, kiedy Duchowym i Nauczycielóm
 szkół publicznych przeznaczone zostały do-
 chody z dóbr nieruchomych, dziesięciny i t. d.;
 wreszcie, powszechne ciężary mają być znos-
 szone nadal wspólnemi siłami, a wolne od
 nich jeszcze w roku 1806ym klasy, mają ie

teraz także ponosić, to jest, w dwóch trzech częściach co do poboru wnoszonego w tym roku jako nadzwyczajny podatek wojenny. Pańszczyzoy i prace z gruntu będą na nowo wprowadzone, jednakże ze względem na dobro Kraiu. Dobra lenne nadane na dziedzic two i t. d., które wolne były dotąd od podatków, pozostają wprawdzie przy tém prawie, będzie jednak miany względ, aby należąca z nich opłata, nie była zbyt małą w stosunku z dochodami. Podatek na umorzenie długów krajowych wybrany będzie jeszcze w roku 1815tym, lecz ustają wszystkie inne pobory, przez siedmioletni despotyzm narzucone. Dnia 1. Marca ma być zwołany Sejm bez oczekiwania postanowień Kongressu. Kiedy zaś przy zmianie okoliczności czasowych ustają powody, dla których w przeszłych wiekach włóścianie jako Poddani od narad powiatowych usunięti byli, przeto i oni będą mogli teraz wysłać Deputowanych z pięciu okręgów, jednakże ci mają być obeznani z Konstytucją.

Z Drezna czytamy w Gazecie powszechny następujący artykuł pod d. 12go Grudnia roku zeszłego: „Dnia wczorajszego aresztowano tu nadspodzianie Radcę appellacyynego D. Fleka. Powód do tego miał być następujący: Jeszcze na początku Listopada wezwano kilkaset Obywateli Reprezentantów i Przełożonych dzielnic miasta Drezna w gmiu adressach, aby przed Pełnomocnikami na Kongressie Wiedeńskim powtórzyli niezłomne ich przywiązanie do ukończonego Ojca Ojczyzny i Króla Fryderyka Augusta, i aby powolili ich prośby o prędkie i dawno pragniony powrót jego. Reprezentanci i Przełożeni dzielnic miasta Drezna zgromadzili się zatem bez wszelkiego wahania się i ułożyli d. 9. Grudnia prośbę do Kongressu Wiedeńskiego, w której wyrazili życzenia Drezdeńskich Obywateli. Lecz tajna Policja dowiedziała się o tym kroku i kazała właśnie wówczas, gdy rzezoną prośbę do Wiednia odsyłać miano, dać areszt domowy Radcy appellacyynemu Flekowi, jako Prezydującemu Reprezentantom Obywateli, a oraz zabrać oryginał prośby wraz z załączonemi do niej 7ma adressami. Osmy adres i kopia prośby Reprezentantów miasta Drezna do Kongressu Wiedeńskiego, mogły z trudnością tylko uysść baczości Władz Pruskich. Spodziewamy się, że te pisma dojdą drogą publicz-

ną do Kongressu Wiedeńskiego, kiedy nam Rząd terazniejszy przecina wszelką inną drogę obławienia głośno życzeń naszych.“

Oprócz tego zawiera jeszcze Gazeta powszechna następujący list z Lipska pod d. 17. Grudnia roku zeszłego: „Od kilku dni rozestano po wszystkich prawie Prowincjach Saxonii, do Władz i innych osób mających wpływ, przez gońców wezwanie, aby ze strony Stanów, Rad miejskich, Gmin i t. d. uzyskać prośby do Kongressu Wiedeńskiego, w których wynurzone ma być w imieniu Narodu pragnienie utrzymania całości Saxonii, bez czynienia jednakże żadney wzmianki o Królu Saskim. Za powód tego podają to, iż obrady Kongressu względem losu Saxonii tak nieszcześliwy wzięły obrót, że pomimo sprzeciwiania się Cesarza Alexandra podział Ojczyzny naszej będzie nieuchronnym, jeżeli się Naród przeciw temu nie oświadczy. Wezwania te mało znajdują wstępu, bo któżby nie poznał się na tém, iż dają tylko do tego, aby wywabić od Saxonów oświadczenie, iż właściwie całości swoiwej jedynie żądają, i że, skoro to ich życzenie przyjdzie do skutku, przystaną na to, aby jako cała Prowincja, przez kogokolwiek bądź rządzonemi byli Sposób, jakim sam Naród zrobić chce narzędziem planów obcych, zdać się być naya przyzwolonym środkiem do wzmocnienia partyi Króla, jeżeli takowa jeszcze wzmocnioną, być potrzebuje. Możemy zaręczyć uroczyście w imieniu każdego poczciwego Sasa, że Naród nie odłączy nigdy życzenia całości od życzenia samobytności pod swoim Królem, i że pierwsza wtenczas tylko wartość u niego mieć będzie, gdy i druga otrzyna.

Gazeta Bayrayska zawiera następujący artykuł z Saxonii pod d. 23. Grudnia roku zeszłego: „Wszystkie pisma przeciw Królowi Fryderykowi Augustowi, których teraz wiele jest u nas w obbiegu, zapalają bardziey jeszcze miłość Saxonów do ich starego Króla, a surowe zabronienie pism obstaających za dotychczasnym panującym Domem Saskim, nie tylko zostrza ciekawość i żądę czytania onychże, lecz wzbudza nawet ślepą wiarę o ich niemyślności. Pięć tysięcy papiersów Króla Saskiego, lanych z żelaza, które niedawno pewien handlowy dom Saski otrzymał, rozkupiono w dniach kilku.“

Szwecya i Norwegia.

Oto jest główna treść nowéj Konstytucyi Norweskicj, składającéj się z 112 §§., a ogłoszonéj w Chrystyjanii drukiem za upoważnieniem Rządu, przez którą zbliża się wszelkie wiadome dotychczas projekta i poprawki oneyże:

Królestwo Norweskic jest iako wolne, niepodległe, nierozdzielne i nie mogące być odstąpioném Państwo, pod iednym Królem ze Szwecyą połączone. Kształt Rządu jest ograniczony prawami i dziedziczno-monarchiczny. Panująca religia jest i być będzie Ewangelicko - Luterska. Jezuiti i Mnichy nie będą cierpianymi w Kraiu. Żydzi nie mają nadal wolnego doń przystępu.

Władza wykonawcza jest przy Królu. Ten powinien się zawsze przyznawać do Ewangelicko - Luterskicj religii, powinien o raz utrzymywać ją i bronić. Osoba Króla jest święta, wniczém nie jest winna, ani może być oskarżona. Odpowiedzialność spada na Królewską Radę Stanu. Następstwo dzieje się w prostéj linii, podług stopni pokrewieństwa, i stosownie do porządku sukcesywnego w roku 1810tym przepisanego. Gdy nie masz Xięcia mającego prawo do następstwa, może Król Seymowi Norweskicemu, i w tymże czasie Stanóm Szwedzkim, Następce swego proponować.

Pełnoletność Króla będzie przez Seym Norweskic wraz z Stanami Szwedzkimi, albo, gdyby się w tym względzie nie zgodziły, przez Wydział Reprezentantów obojga Narodów prawnie oznaczona. Król, doszedłszy do lat prawem oznaczonych, ogłasza publicznie, iż małoletność jego się skończyła, obeymuje ster Rządu, i składa przed Seymem następującą przysięgę: „Przysięgam i przyrzekam rządzić Królestwem Norweskicem według Konstytucyi i praw jego, tak mi niech Bóg i jego święte słowo dopomoże“

Każdego roku ma Król, jeżeli ważne przeszkody nie są na zawadzie, przebywać przez niejakie czas w Norwegii. Król zbiera sobie sam Radę z Obywateli Norweskich, i może także mianować Wice - Króla, albo Wicekorządcę.

Do zasiadania w Radzie Stanu może Król, albo w nadzwyczajnych okolicznościach Wice - Król, oprócz zwyczajnych Członków tejże Rady, ionych Obywateli Norweskich, wzywawszy Członków Seymu, powołać. Oyciec wraz z synem, albo dwóch braci, nie mogą w niéj zasiadać w równym czasie. —

Wice - Królem może być tylko Następca tronu, lub iego najstarszy Syn po skończonéj małoletności. — Wicekorządcą zaś może być obranym Norwegianin lub Szwed.

Wszelkie propozycje Norwegianów do Króla, muszą wprzódy podane być Rządowi Norweskicemu. — Wszystkie sprawy kościelne Król urządzać będzie. — Rozporządzenia dotyczące się handlu, cła, gałęzi zarobku i Policji, może Król według zasad Konstytucyi i praw wydawać, lub znosić. Wybiera także Król uchwalone przez Seym podatki. — Kassa kraiowa zostanie w Norwegii, a iéy przychód będzie na potrzeby i pożytki Norwegii obracany. — Król czuwać ma nad tem, aby własność kraiowa i dochody w sposób przez Seym ustanowiony i ku pożytkowi powszechnemu najwłaściwiej zarządzane i używane były.

Król ma prawo przebaczenia. — Xiążęta krwi Królewskicj nie mogą żadnych urzędów cywilnych piastować. — Wszystkich wyższych Urzędników Królestwa może Król, po wystuchaniu zdania Rady Stanu, bez poprzedniczego wyroku oddalić. W nagrodę wysokich zasług może Król rozdawać ordery według swoiéj woli. Osobiste zaś, albo dziedziczne przywileje, nikomu nie mogą być udzielanemi. — Co się tycze Dworu i Dworzan, w tém Król ma wolny wybór.

Król ma najwyższe dowództwo nad siłą lądową i morską, która ani powiększoną, ani zmniejszoną być nie może bez zezwolenia Seymu. Żadne zagraniczne wojsko nie może być sprowadzone do Kraiu bez zezwolenia Seymu. Podczas pokoju nie może stać żadne inne wojsko w Norwegii, iak tylko Norweskic, które równie nie może przebywać w Szwecyi. W wojnie zaczepnéj, nie może być używaną ani lądowa ani morska siła Norweską bez zezwolenia Seymu. Okręty wojenne iednego Królestwa nie mogą być osadzone ludem drugiego. Wszystko, co nie należy do lądowych korpusów, iako to: milicja kraiowa i t. d., nie może nigdy służyć za granicą Królestwa.

Król ma także prawo wojsko zgromadzać, i po naradzeniu się z Rządem Norweskim wojnę rozpoczynać i pokój zawierać.

Wszystkie interesa Norwegii w oyczystym języku układać i załatwiać mają. Najbliższy Dziedzic tronu, jeżeli jest Synem panującego Króla, przybiera tytuł Następcy tronu. Skończywszy rok 18ty, może zasiadać w Radzie Stanu, iednak bez głosu. Żaden Xiążę krwi Królewskicj nie

może się pod utratą korony bez zezwolenia Króla ożenić. Gdy Król umrze, a Następca jest małoletni, ma się zgromadzić natychmiast Norweską i Szwedzką Radą Stanu dla wspólnego zwołania Seymu tak w Norwegii, jak i w Szwecyi. Nim się Reprezentanci obydwu Narodów zgromadzą, i nim ustanowią Rząd na czas małoletności Króla, zarządzać będzie Państwem Rada Stanu, złożona z równych liczby Norwesiów i Szwedów. Norwegiianie składają przed swoim Sejmem następującą przysięgę: „Przyrzekam i przysięgam sprawować Rządy według Konstytucyi i ięć praw, tak mi niech Bóg i jego święte słowo dopomóż!” Szwedzi zaś złożą tę samą przysięgę przed Stanami Królestwa swojego. Gdy się ich zarząd skończy, mają przed Królem i przed Sejmem zdadź sprawę z onegoż. Król małoletni musi należeć do nauki w Norweskim języku odebrać, co ma być regułą nigdy nie cofnioną. Skoro męskie plemię Króla wygaśnie, a żaden nowy Następca tronu obrany nie będzie, nowa Dynastia Królewska obraną być powinna.

Naród wykonywa władzę prawodawczą przez Sejm. Tylko nieskażeni Obywatele mogą być Członkami onegoż. Każdy Obywatel może w czasie wyboru onychże wtenczas tylko głosować, kiedy ma 25 lat skończonych. Na przyszłość liczba Reprezentantów miejskich do ziemskich ma się do siebie mieć tak, jak jeden do dwóch. Ogólna liczba onychże nie powinna być także mniejsza jak 75, a większa nad 100. Żaden nie może być obrany Reprezentantem, któryby nie miał lat 20to, a 10 przynajmniej w Kraju nie mieszkał. Członki Rady Stanu, należący do niej Urzędnicy, tudzież Oficjaliści dworscy i Pensyonisi, nie mogą być Reprezentantami Narodu. Obrany Reprezentant nie może się usunąć od wyboru; każdy z nich otrzyma z kassy krajowej słusze wynagrodzenie. Żaden Reprezentant nie może być aresztowany, a za wynurzone opinie tylko Sejmowi jest odpowiedzialnym. Sejm zgromadzać się ma po spolicie co trzy lata w stolicy Królestwa, a to w pierwszą Niedzielę miesiąca Lutego. W nadzwyczajnych przypadkach, ma Król także prawo, oprócz oznaczonego czasu zwołać Sejm i rozwiązać go także. Jeżeli Sejm nadzwyczajny trwa wtenczas jeszcze, gdy zwyczajny zaczynać się powinien, tedy interes pierwszego zupełnie ustaje. Nic nie może być przedsięwziętem, gdy nie są zgromadzone przynajmniej trzy części Członków Seymu. Król zagaia Sejm stosowną do spraw krajowych mową. W przytomności Króla żadna obrada miejsca mieć nie może.

Seym ma moc stawienia lub znoszenia praw, nakładania podatków, ceł i poborów publicznych, które jednakże nie mogą trwać dłużej, jak do 1go Lipca tego roku, w którym zwyczajne zgromadzenie Seymu przypada, chyba żeby wyraźnie ponowione miały być. Prócz tego mocen jest Sejm zaciągać długi na kredyt Królestwa, czuwać nad kassami krajowymi, zezwalać na nadzwyczajne summy pieniężne, potrzebne na wydatki krajowe; oznaczać, wiele ma być wypłacano rocznie na utrzymanie Dworu Króla i Wice-Króla; wyznaczać dochody dla Familii Królewskiej, które jednakże z gruntów składać się nie mogą; kazać sobie podawać sznaydujący się w Norwegii protokół rządowy, oraz wszelkie publiczne dokumenta i papiery (z wyłączeniem tych, które się tyczą przedmiotów wojskowego dowództwa) &c.; kazać sobie udzielać przymierza i traktaty, zawarte przez Króla z obcemi Mocarstwami, z wyłączeniem artykułów tajnych, które jednakże nie mogą zostawać w sprzeczności z ogłoszonymi; powoływać każdego (wyjąwszy Króla i Familję jego) do stawienia się osobiście w sprawach krajowych; przeglądać listę wypłaconych pensji czynnych i wysłużonych, oraz czynić w niej takie odmiany, jakie za słusze uznane będą; mianować 5ciu Rewidentów, mających rocznie sprawdzać krajowe rachunki i ogłaszać wyciągi z nich drukiem. Nakoniec ma Sejm prawo udzielania cudzoziemców naturalizacyi.

Uchwała, na którą się cały Sejm zgadza, powinna być przez Deputacyę onegoż przesłana Królowi z prośbą, aby ją potwierdził. Jeżeli Król tę Uchwałę podpisuje, staie się ona prawem, jeżeli zaś nie, wraca się nazad do Seymu. W takim razie nie może być też sama Uchwała w czasie tego samego Seymu przełożoną Królowi, lecz może się to dopiero stać na następnym porządkowym Sejmie. Jeżeli zaś na takową Uchwałę i trzeci Sejm się zgodzi i Królowi przełoży, tedy takowa staie się prawem, nawet bez potwierdzenia Króla. Sejm zostaje zgromadzonym dopóty, póki to za potrzebę uznaie; jednakże, bez zezwolenia Królewskiego, nad trzy miesiące trwać nie może. Po skończonych obradach, lub też po wyznaczonym czasie, rozwiązuie go Król. Wszystkie prawa, po-

Uchwała, na którą się cały Sejm zgadza, powinna być przez Deputacyę onegoż przesłana Królowi z prośbą, aby ją potwierdził. Jeżeli Król tę Uchwałę podpisuje, staie się ona prawem, jeżeli zaś nie, wraca się nazad do Seymu. W takim razie nie może być też sama Uchwała w czasie tego samego Seymu przełożoną Królowi, lecz może się to dopiero stać na następnym porządkowym Sejmie. Jeżeli zaś na takową Uchwałę i trzeci Sejm się zgodzi i Królowi przełoży, tedy takowa staie się prawem, nawet bez potwierdzenia Króla. Sejm zostaje zgromadzonym dopóty, póki to za potrzebę uznaie; jednakże, bez zezwolenia Królewskiego, nad trzy miesiące trwać nie może. Po skończonych obradach, lub też po wyznaczonym czasie, rozwiązuie go Król. Wszystkie prawa, po-

winną być w języku Norweskim i w imieniu Króla, pod pieczęcią Królestwa Norweskiego wydawane Sankcyja Króla nie jest potrzebną na następujące Uchwały Seymu, to jest: przez które się także jako Seym ogłasza; wewnętrzną swą Policję urządzą; pełnomocnictwa obecnych współczłonków swoich przyjmują lub odrzuca; wyroki w sporach względem wyboru potwierdza lub nie; cudzoziemców naturalizuje; a nakoniec te Uchwały, przez które druga Izba zgromadzenia seymowego (zwana *Odelsting*) przywołuje Radców Stanu i innych Urzędników. Seym odprawia się przy drzwiach otwartych, a obrady oneż ogłaszane są drukiem, chyba, że większość głosów przeciwnie uchwala. Jeżeli kto posłusznym jest rozkazowi, zmierzającemu do naruszenia wolności i bezpieczeństwa zgromadzenia seymowego, porączytym być ma za zdrajcę Ojczyzny. Członkowie Izby zgromadzenia seymowego (zwanej *Lagthing*), składają wraz z Sądem najwyższym Sąd seymowy, w którym Prezes również Izby przyduie. Oskarżony, może bez dania przyczyny wyłączyć trzecią część Członków Sądu seymowego, jednakże tylko w taki sposób, żeby Sąd nie składał się z mniej jak 150 osób. Sąd najwyższy sędzi w ostatniej Instancji, i nie może się składać z więcej osób, jak tylko z Justycyaryusza i 6ciu przydanych mu do boku osób. Przeciwno wyrokowi seymowego Sądu nie można się wcale skarżyć, ani też pociągać go pod rewizję. — Do urzędów krajowych mogą jedynie być przypuszczanymi Obywateli Norwegcy, Ewangelicko - Luterskiej religii, którzy zaprzysięgli Konstytucję, Królowi przysięgę wierności złożyli i w języku oyczystym są biegli. Wyłączeni są niejako od tego Professorowie w Uniwersytetach i Szkołach głównych, Lekarze i Konsulowie. — Norwegia odpowiedzialna jest tylko za własny swój dług krajowy. — Będzie nowy powszechny kodeks cywilny i kryminalny ułożony, i jeżeli być może na pierwszym, lub na drugim Seymie publicznie ogłoszony. Nikt nie może być inaczej sądzonym, jak według prawa, a karany pierwszy, nim wyrok zapadnie. Śledztwo z karami, nie ma miejsca. Żadne prawo nie ma wstecz działający mocy. Nikt nie może być uwięzionym, jak tylko w przypadkach oznaczonych prawem, a uwięzienie ma takim tylko nastąpić sposobem, jaki prawo przypisuje. — Wprowadza się wolność druku. Nikt nie może być karany za pismo jakiegokolwiek

badz treści, chyba, gdyby się targnął umyślnie i swawolnie na święte i szanowne przedmioty. Otwarte opinie o administracyi Kraiu i wszystkich innych przedmiotach, każdemu obiawiać wolno. Śledztwa po domach, wyjąwszy kryminalne przypadki, nie mają miejsca. Umyślni bankruci nie będą mieć w Kraiu żadnego przytułku. — Prawa do dziedziczeń własności, nie można w żadnym przypadku utracić. Jeżeli pożytek Kraiu wymaga tego, aby kto swoją ruchomą lub nieruchomą własność na publiczny pożytek odstąpił, tedy takiego z kassy krajowej zupełnie wynagrodzić należy. Kapitały, tudzież dochody Duchowieństwa i pobożnych fundacyi, tylko na ich pożytek obracane być powinny. — Każdy Obywatel obowiązany jest w powszechności według przyjętego fundamentalnego prawa, walczyć za swoją Ojczyznę — bez względu na majątek i urodzenie. — Norwegia zatrzymuje swój własny bank, tudzież swoją własną monetę i mennicę. Ma prawo wywieszania własnej flagi na flocie kupieckiej. Bandera wojenna jest flagą unii. — Gdy się przez doświadczenie okaże potrzeba odmienienia jakowej części tej Konstytucyi Królestwa Norweskiego, powinien być do tego projekt zwyczajnemu Seymowi przłożony, i drukiem ogłoszony; jednakże najpierwszy porządkowy Seym rozstrzygnąć powinien, czy projektowana odmiana przyjęta być ma, lub nie. Takowa odmiana nie może być atoli sprzeczną z zasadami Konstytucyi, i powinna się jedynie tyczyć pewnego ograniczenia poiedynczych przepisów, które ducha Konstytucyi nie zmieniają. Do działania takowej odmiany, potrzeba jest trzecia część głosów zgromadzenia seymowego.

Dań w Chrystyjanii, na nadzwyczajnem zgromadzeniu seymowem w Norwegii, dnia 4. Listopada 1814.

(Podpis) Christie, Prezes.

R o s s y a.

Gazety Rossyyskie zawierają następujące dwa ukazy Imperatorskie, wydane d. 28. Rząd. (9. Listop.) roku zeszłego:

I. Za powrotem wyśsk naszych w granice Ojczyzny, rozkazaliśmy Jenerałowi Feldmarszałkowi Hrabieństwu Barklay de Tolli, i Jenerałowi Hrabieństwu Bennigsenowi rozpuścić do domu pozostałe uzbrojenie, które w Guberniach wewnętrznych Rossyyskich na obronę roku 1812go zebrane, dotąd było za

granica. Rządzący Senat nie zaniecha uwia-
domić o tém, kogo należy, i oświadczywszy
wdzięczność naszą wszystkim stopniom uzbro-
jenia za gorliwość i poświęcenie się okazane
przez nie w czasie służby, oświadczy razem
żądanie nasze, izby Wołownicy na łonie roz-
dział, w pośród prac i przemysłu dawniejsze-
mu stanowi ich właściwych, zupełney uży-
wali pomyślności i spokojności.

II. Po szczęśliwie zakończonéy wojnie, u-
znawszy za potrzebę nowe dać urządzenie ląd-
dowym siłom naszym, które przeciwko nie-
przyjacielowi działały, rozdzieliliśmy je na
dwa tylko woyska, i mianowaliśmy naczelnymi
Wodzami, pierwszego, Jenerała Feld-
marszałka Barklay de Tolli, drugiego,
Jenerała Bennigsen, ze wszystkimi pra-
wami, nadanemi w urzędzeniu dla wielkiego
działającego woyska.

—XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX—

Zadziwiające skutki magnetyzmu.

(Ciąg dalszy.)

Natura chce pewnie używać bardzo czę-
sto magnetyzmu do uleczenia szaleństwa, me-
lancholii i wszystkich mózgowych i nerwo-
wych chorób; ale się nie zważa na iéy roz-
kazy, iakie ona daie przez usta chorego,
który wpada w sen magnetyczny. Chory,
będący na naysiękniejszém drodze do wy-
zdrowienia, trzymanym bywa za szalonego,
nie czyni się tego, co ón rozkazuje, a tak
staie się, w saméy rzeczy szalonym na wieki.
Kryzys już się więcéy nie wraca. Cożby się
było stało z Julią, gdyby w początkach iéy
choroby za szaloną trzymaną była, i gdyby
z nią tak postąpio, iak zazwyczaj z szalony-
mi postępować się zwykło. (Obaczyć dzieło
Barona Sztrombeka stronnicy 144.)

O wyżéy opisanym stanie Julii, tu-
dzież o nader godnych uwagi fenomenach,
które się w ciągu iéy choroby pokazywały,
udzielamy Czytelnikom naszym następujące
wielecie ciekawe wiadomości. Dla przekonania
zaś każdego o ich prawdziwość, przytaczamy,
przy każdéy namienionéy okoliczności, stron-
nice dzieła Barona Sztrombeka.

Budowacią Julii (iak się już namieniło)
nie była w niczém nadwężona; zostawała
ona w naysiękniejszym kwiecie młodości,
była czerstwą i naydzielniejszą siłą żywotnią
uposażona. (Stronnica 2, 143 i 164.)

Miewała ona melancholiię (Stron. 2 i 143.)

— Zdawało się, że obca iakaś substancya
osiadła na iéy mózgu. Podczas swych pierw-
szych fantazyi mawiała o sobie: „Sercu
mojemu nic nie zbywa, ale w głowie moiéy
dolega mnie; tam coś tkwi; mózg mój mu-
si się całkiem *przezwrócić*.” Z tém dała się
ona często słyszeć, nawet i we śnie magnes-
tycznym. — Ztąd pochodził iéy nieprzeła-
many upor, który po wyleczeniu, iak we
śnie magnetycznym mawiała, miał zniknąć i
w saméy rzeczy zniknął (Stron. 143 i 162.)

Szczególniejszą iest rzeczą, że Julii
od wielu lat przed wybuchnieniem opisanych
symptomatów, miała osobliwszą chęć (któ-
réy sama sobie wytłómaczyć nie mogła), do
noszenia żelaznego pręta w sznorówkę,
którą nosiła, tak dalece, że gdy zamiast że-
laznego wzięła rogowy, czuła iakowas nie-
przyjemność. (Stron. 146.)

Kryzys iéy choroby był ów 14to dnio-
wy sen, który miał swoje niższe podziały,
a z tych ostatnie, do stanu naturalnego bar-
dzo podobnemi były. Podczas tych 14tu dni
znaydowała się Julia w stanie zupełnego
zwierzęcia. Nie miała ona rozumu, ale
tylko instyakt, który przybrał na siebie
kształt rozumu i niewymuszoney dowolności.
Instykt ten zastępował stokrotnie miejsce
rozumu.

Nigdy się dzielność tego instyktu nie
pokazała większą, okazalszą i godniejszą
podziwieniam, iak w owym stanie snu magnes-
tycznego. Zadziwiamy się tu:

Nad uczuciami Julii, iakie w tym sta-
nie okazywała.

Nad zdolnością, iedynie mocą wolnego,
żadnym rozumem nie powodowanego instyn-
ktu oznaczenia nietylko środków, ale i czasu,
w którym ich używać, tudzież przepowiedze-
nia, iak długo symptomata trwać będą.

Nad znoisomością rzeczy nie mających
z nią związku; nad iéy zawsze pewném o-
znaczeniem przeszłego, obecnego i przyszłego
stanu innych osób i własności ciał innych.

Według wyznania Julii miała ona nay-
przyjemniejsze uczucia we śnie magnetycz-
nym, i życzyła go wszystkim ludziom. Nie
iest to zwyczajny, ale oddzielny, właści-
wy sobie sen. Półtory godziny snu takiego,
znaczą więcéy, niż 6 godzin snu zwyczaj-
nego. — Julia mawiała w tym śnie, że
z nią rozmawia coś w piersiach i wszystko
iéy powiada; że przeten sen poprawić musi
wszystkie błędy w porządku życia. — Syiała
ona zwyczajnie z otwartemi, ostupiatemi o-
czyma, i z bardzo powiększonemi zrenicami;

nie widziała nic w tym śnie, prócz *białych chmur*. — Wszelki szelest był iéy w tym stanie szkodliwym i sprawiał iéy nieprzyjemne uczucia. — Zapadała ona w sen magnetyczny we wszelkich postawach. Baron Sztrombek zastał iąraz, iż spała siedząc na stole obok iego żony zotwartemi i osłupiałemi oczyma. — Jeżeli chodziła w tym stanie, ustępowała jednak wszystkim na zwadzie będącym przedmiotom, chociaż ich nie widziała (*Stron. 20, 21, 24, 29, 30, 41, 44, 62, 66, 70, 71 i 94.*)

Sposób, iak Juliaa żądała, aby z nią w symptomatach słabości iéy postępować, oznaczenie miary i czasu aż do sekund wyrachowanego, kiedy i iak miało iéy być podane to, czego żądała; wszystko to już z poprzedzającego opisanja wiedzą Czytelnicy nasi. Mamy tu więc jeszcze namienić, co następuje:

Do środków, które Juliaa sobie przepisywała, należą:

1.) Te, które, czy to iako pokarm, czyli iako lekarstwo w właściwém rozumieniu, najpierwéj przez żołądek skutkować miały. Były one nader proste, i składały się z kleiku owsianego z koryntkami (rodzaj drożdżowych rozynków z Korintu), z kleiku z sago, salsesonu, wina, wody z cukrem, chleba z masłem, lodu i rumianku. W zdrowym stanie nie używała Juliaa tych rzeczy nigdy, albo bardzo rzadko; od niektórych miała nawet wielką odrazę. Kawy i wina nie piła nigdy za zwyczajny napój (od obojga miała wyraźny wstręt). — Rumianku nigdy może nie piła, przynajmniej tak Baron Sztrombek zapewnia, że go znieść nie mogła. Lodów w całym swoim życiu nie jadła, iak 4 albo 6 razy. (*Stron. 26, 33, 37, 38, 69, 76 i 150.*)

2.) Przepisała sobie piławki, do postawienia których w naturalnym stanie nigdy skłonić się nie chciała. (*Stron. 20.*)

3.) Godną uwagi rzeczą jest ilość metallów, których do swoiéj kuracyi potrzebowała. Złoto, srebro, cynę, żelazo, a oprócz tych metallów potrzebowała i szkła. Jakże rozliczne, a oraz nie dające się spostrzegać mogły być magnetyczne, elektryczne i galwaniczne wypływy, których tu natura używała do wyleczenia: „Częstokroć z zadumieniem patrzałem (pisze Baron Sztrombek)

iak palcami dotykała się końców srebrnego widelca, dla doświadczenia własności wypływów, i iak odmieniała położenie onegoż, gdy takowy na żelazo noża położyła.“ Ale iak w pewnych okolicznościach używała metallów do przywrócenia zdrowia swoiego, tak przeciwnie w innych nalegała nayusilniey na uprzątnienie takowych *)

„Nie dopuście dla Boga (mówiła Juliaa w Niedzielę d. 10. Stycznia) aby się mnie w Srodę (13. Stycznia) kluczem iakim dotykano, bo bym nayokropniejszych dostała konwulsyi!“ (*Stron. 47.*) Gdy ią d. 11. Stycznia Lekarz nadworny P. Szmidt brał za puls, prosiła go najpierwéj, aby pozdeymował pierścionki, albowiem takowe nieprzyjemne sprawiały iéy uczucia. (Podobne przykłady przytoczone są w dziele Barona Sztrombeka na stron. 77, 96, 101 i 174.)

4.) Między innemi środkami, które sobie sama przepisywała, były spacery, których czas na minuty oznaczała, i rozrywki, które w tym samym czasie iak i inbe lekarstwa przepisywała. (*Stron. 38, 42, 43 i 63.*)

5.) Modlitwę uważamy także iako środek, którego Juliaa do przywrócenia zdrowia swoiego używała. „Gdy natura (pisze Baron Sztrombek) wszystkie inne wy-czerpała środki, gdy się we Srodę zbliżała okropna i krytyczna 5ta godzina, a kuracya, która już dalej używanaby być nie mogła, jeszcze nie była skończoną, chwyciła się Juliaa naydzielniejszego środka, to jest: modlitwy.

Wszystko, co Juliaa rozporządziła, trzeba było nietylko w oznaczony mierze, ale nawet w oznaczonym czasie iak naydokładniej dopełnić. Naymnieysza odmiana nie uszła iéy uwagi, i pociągnęła zawsze dla niéy nieprzyjemny skutek. (*Stron. 49, 97, 113 i 116.*)

Wszystko, co tylko Juliaa podczas swego snu magnetycznego o stanie swoim i onego odmianach przepowiedziała, sprawdzało się co do minuty w każdym czasie. (*Stron. 171.*)

(Dalszy Ciąg nastąpi.)

*) Ponieważ takowe byłyby przeszkadzały skutkowi wznieconego w iéy ciele magnetyzmu. (Porównać to z stron. 119 dzieła Barona Sztrombeka.)